

УДК 633.853.494

ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРА РОСТУ І НОРМ ВИСІВУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ РІПАКА ОЗИМОГО

Сендецький В.М., к.с.-г.н.

*(Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту
сільського господарства Карпатського регіону НААН)*

Сендецький І.В., аспірант

*(Подільський державний аграрно-технічний університет,
e-mail: vermos2011@ukr.net)*

Ріпак – високопродуктивна олійна культура, продукцію якої використовують у харчовій і переробній промисловості та кормовиробництві. Чільне місце займає як сировина для виробництва біопалива (Д. Шпаар, В. Гайдаш, І. Шувар, Т. Мельничук, В. Сендецький та ін.). Сьогодні він посідає 3-тє місце з-поміж олійних культур, валове виробництво становить близько 33-35 млн т, а виробництво олії сягає 9,8% світових обсягів. Його вирощують у понад 30 країнах світу і за даними, представленими Міжнародною радою з зернових (IGC), у сезон 2019/2020 рр. глобальна площа ріпака досягла 35,6 млн. га. Найбільші країни-виробники - Китай, Канада, Індія, Франція та Німеччина.

Ґрунтово-кліматичні умови України сприятливі для вирощування ріпака озимого і відповідають його біологічним вимогам. За умов впровадження передових агротехнологічних заходів вирощування цієї культури можна отримувати 4-5 т/га насіння, що відповідає характеристиці вітчизняних та іноземних сортів і гібридів ріпака озимого занесених до Державного реєстру, однак за останні роки урожайність його в багатьох господарствах не перевищувала 1,7-2,8 т/га. За повідомленням Державної служби статистики середня врожайність ріпака 2019 року склала 2,57 т/га, проте господарства багатьох областей України підтримуючи тісні зв'язки з вітчизняними і зарубіжними науковими установами щорічно збирають по 3,5-5,0 т/га. Такої віддачі досягають у ТОВ «Бучачхлібпром» та «Колос» Тернопільської області, ПФ «Богдан і К» Івано-Франківської області, ТОВ «Світанок» Херсонської області, ТОВ «Агрофірма Колос» Київської області та багатьох інших.

Причиною низької врожайності ріпака озимого в більшості господарств України є порушення сівозмін, системи обробітку ґрунту, удобрення та захисту рослин від шкідників і хвороб, а одним із резервів збільшення виробництва насіння ріпака озимого є застосування в технології його вирощування регуляторів росту за оптимальних норм висіву.

Протягом 2017-2020 років на дерново-підзолистих ґрунтах дослідного поля Прикарпатської державної сільськогосподарської дослідної станції ІСГ Карпатського регіону НААН нами проведено дослідження впливу регулятора росту «Вермийодіс» і норм висіву на продуктивність насіння ріпака озимого сорту Черемош та гібриду Мерседес.

Встановлено, що найвища урожайність ріпака озимого були на варіанті де проводили допосівну обробку насіння препаратом «Вермийодіс» в дозі 5 л/т та дворазове обприскування цим же препаратом в дозі по 4 л/га за норми висіву 0,8 млн шт./га сорту Черемош та 0,6 млн шт./га гібриду Мерседес.

Аналіз ефективності застосування регулятора росту «Вермийодіс» в технології вирощування ріпака озимого засвідчує доцільність використання його для допосівного оброблення насіння та обприскування рослин під час вегетації за оптимальних норм висіву. Розроблений нами агрозахід сприяє збільшенню врожайності ріпака озимого та рентабельності його вирощування.

Список літератури:

1. Вплив передпосівної обробки насіння та позакореневого підживлення рослин рістрегуляторами на перезимівлю ріпаку озимого / О. П. Волощук, І. С. Волощук, Р. Ю. Косовська [та ін.] // Передгірне та гірське землеробство і тваринництво : міжвід. темат. наук. зб. – 2012. – Вип. 54 (I). – С. 15–25.
2. Гайдаш В. Д., Ковальчук Г. М., Дем'янчук Г. Т. Ріпак культура великих можливостей. – Ужгород: Карпати, 1986. – С. 62.
3. Шпаар Д. Рапс и сурепица. Выращивание, уборка, использование. – М., 2007. – 320 с.